

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.I.21.005/2016/3. szám

A Szegedi Ítéltábla a dr. Lelik Ferenc Gábor ügyvéd által képviselt **felperes neve (címe)** szám alatti székhelyű felperesnek – a **(jogtanácsos neve)** által képviselt **alperes neve (címe)** szám alatti székhelyű alperes ellen kártérítés iránt indított perében a Kecskeméti Törvényszék 2016. május 2. napján kelt 4.P.22.475/2015/19. sorszámu – 20. számon kijavított – ítélete ellen a felperes részéről 22., az alperes részéről 21. sorszám alatt előterjesztett fellebbezések folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T:

Az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, megfellebbezett rendelkezését **részben megváltoztatja** és az alperest terhelő marasztalás összegét 9.000.000,- (Kilencmillió) forintra felemeli.

A felperesnek járó elsőfokú eljárási költség összegét 1.133.330,- (Egymillió-egyszázharmincháromezer-háromszázharminc) forintra felemeli.

Kötelezi a felperest, fizessen meg az államnak – külön felhívásra – 119.100,- (Egyszáztizenkilencezer-egyszáz) forint le nem rótt elsőfokú eljárási illetéket.

Az állam terhén maradó le nem rótt elsőfokú eljárási illeték összegét 542.300,- (Ötszáznegyvenkettőezer-háromszáz) forintra leszállítja.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 100.000,- (Egyszázezer) forint másodfokú eljárási költséget.

Kötelezi a felperest, fizessen meg az államnak – külön felhívásra – 118.800,- (Egyszáztizennyolcezer-nyolcszáz) forint le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket, míg 413.000,- (Négyszáztizenháromezer) forint le nem rótt fellebbezési eljárási illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S

A felperes étrend-kiegészítők magyarországi forgalmazásával foglalkozik 2007 óta. Az Országos Élelmiszer-biztonsági és Táplálkozástudományi Intézet (OÉTI) a felperes által forgalmazott „**(termék neve)** étrend-kiegészítő tabletta gyógynövényekkel és aminosavakkal férfiaknak” elnevezésű termékkel kapcsolatban 2011. december 20-án 4564/2011. számon igazolást

állított ki. A notifikációt igazoló értesítés – amellet, hogy a nyilvántartásbavétel tényét megállapította – megjegyezte: A termék „termékbejelentési dokumentációja hiányos. Független laboratórium által kiadott vizsgálati jegyzőkönyvet nem csatoltak, amely igazolja a termék összetételét és azt, hogy nem tartalmaz a fogyasztó számára káros összetevőt.” Hozzáfűzte, „a termék forgalmazását nem javasoljuk”. Felhívta arra is a figyelmet, a notifikáció kizárólag azt igazolja, hogy a bejelentő eleget tett a 37/2004. (VI.26.) ESzCsM rendelet 10. §-ában szereplő bejelentési kötelezettségének, nem gyártási, illetve forgalomba hozatali engedély, továbbá nem **tanúsítja** a termék és a jelölés/címke megfelelőségét.

Az **(alperes neve)** Népegészségügyi Szakigazgatási Szerve 2012. március 9-én kelt I-R-001/00484-5/2012. számú végzésével helybenhagyta az elsőfokú hatóságnak a termék zárolását elrendelő végzését. Indokolásában utalt OÉTI eljárás során beszerzett 4564-3/2011. iktatószámú, 2012. január 30-án kelt tájékoztatására, mely szerint a termék felhasználói köre, kisserelési egysége és adagolási javaslata egyértelműen arra utal, hogy a készítmény potencia-növelés céljára szolgál még akkor is, ha direkt állítás a címkén nem szerepel. Kifejtette, az olyan termék esetében, ahol feltételezhető, hogy azt potencianövelésre szánják, a bejelentéskor olyan laboratóriumi jegyzőkönyvet kell csatolni, amely igazolja, hogy az nem tartalmaz szintetikus hatóanyagot, többek között Sildenafilft és annak analógjait. A készítmény ginsenosid tartalma 15 mg, mely meghaladja a WHO gyógynövény monográfiájában megjelenő terápiás dózis alsó határát, a 8 mg/nap értéket, holott ettől nagyobb mennyiség alkalmazását étrend-kiegészítőkben nem tekintik elfogadhatónak egyrészt annak terápiás hatása, másrészt a mellékhatások fokozódó lehetősége miatt. Utalt arra, hogy az OÉTI véleménye szerint az adagolást napi fél tablettára csökkentve fogyasztása már nem jelent egészségügyi kockázatot, ugyanakkor szükségesnek látta annak laboratóriumi vizsgálattal történő igazolását, hogy a készítmény szintetikus gyógyszerhatóanyagot nem tartalmaz. Kiemelte, a notifikációs eljárás során kiadott igazolás alapján a lakosság egészségének megóvása érdekében, megelőző jelleggel, közegészségügyi érdekből indokolt az étrend-kiegészítő készítmény ideiglenes biztosítási intézkedésként történő zárolása.

A felperes által az **(alperes neve)** Népegészségügyi Szakigazgatási Szerve ellen kezdeményezett közigazgatási hatósági ügyben a Kecskeméti Törvényszék 2012. június 14-én kelt 2.Kpk.20.797/2012/4. számú jogerős végzésével a hatósági határozatot – az elsőfokú határozatra is kiterjedően – hatályon kívül helyezte és a közigazgatási hatóságot új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára kötelezte. Indokolása szerint a hatóság anélkül rendelte el ideiglenes biztosítási intézkedéssel a termék zárolását, hogy a tényállást felderítette volna, és az egészségügyi ártalom lehetőségének gyanúja miatt laboratóriumi vizsgálatot végzett volna, így megalapozatlanul jutott arra a következtetésre, hogy a forgalmazni kívánt étrend-kiegészítő az egészségre ártalmas vagy veszélyes, ezért törvénytörő volt a termék zárolása.

Az **(alperes neve)** Népegészségügyi Szakigazgatási Szerve ... Kistérségi Népegészségügyi Intézete 2012. szeptember 13-án meghozott I-R-004/00036-28/2012. számú végzésével a készítmény vonatkozásában indított hatósági eljárást megszüntette. Kifejtette, 2012. július 25-én a termékből hatósági mintavételezés történt, melyből – a GYEMSZI 2012. szeptember 11-én megküldött szakvéleménye szerint – potenciafokozó hatású gyógyszer-hatóanyag nem volt kimutatható, a fogyasztásból eredő egészségkárosodás nem bizonyítható, ezért jogsértést nem tudott megállapítani. A zárolás időszakában a termék forgalmazása, értékesítése szünetelt. A gyógyszertárak felé az ismételt forgalmazás az engedély birtokában kezdődött meg.

A felperes keresetében 11.023.952,- forint megfizetésére kérte az alperes kötelezését arra hivatkozással, hogy közigazgatási eljárása során jogellenesen rendelte el a termék zárolását, így a forgalmazás-kieséssel – elmaradt haszonként – az érvényesített kár érte.

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Vitatta a kereset alapját képező könyvszakértői vélemény megállapításait, vizsgálati módszerét. Véleménye szerint nem állapítható meg, hogy a felperes a termék ténylegesen kieső forgalmának eladási adatai vagy hasonló termékek eladásának kalkulációja alapján számította kárának összegét, mivel nem csatolt egyetlen hiteles bizonylatot sem. Kifogásolta, hogy a szakértő véleménye a felperes által rendelkezésre bocsátott és kigyűjtött adatokon alapul, amelyek megbízhatóságáról csupán szűrőpróbaszerű ellenőrzéssel győződött meg. Álláspontja az volt, az étrend-kiegészítők, így a **(termék neve)** termékek is élelmiszernek minősülnek, következésképpen az előállításukkal és forgalmazásukkal kapcsolatos adatokról a felperesnek a termék nyomonkövethetőségét igazoló dokumentumokkal kell rendelkeznie.

Az elsőfokú bíróság ítéletével az alperest 11.023.952,- forint és késedelmi kamatai megfizetésére kötelezte. Indokolásában a Ptk. 339. § (1) bekezdésére és a Pp. 164. § (1) bekezdésére hivatkozással kifejtette, a Kecskeméti Törvényszék 2.Kpk.20.797/2012/3. számú végzése, valamint az **(alperes neve)** Népegészségügyi Szakigazgatási Szerve ... Kistérségi Népegészségügyi Intézete eljárást megszüntető határozata is igazolja, hogy az alperes eljárása nem volt jogszerű. A Ptk. 349. § (1) bekezdésére utalva kiemelte, a felperes rendes jogorvoslati lehetőségét kimerítette, mely azonban kárának elhárítására nem volt alkalmas. Megállapította, hogy az előzetes bizonyítási eljárásban beszerzett szakértői vélemény alapján a jogellenes hatósági magatartással okozati összefüggésben a felperest kár érte, melynek összegét a könyvszakértői véleményt elfogadva határozta meg. Mellőzte ugyanakkor a szakvélemény kiegészítésére tett alperesi bizonyítási indítványt, minthogy a szakértő személyes meghallgatása során határozottan és egyértelműen nyilatkozott arról, hogy a felperes által kigyűjtött és szűrőpróbaszerűen ellenőrzött bizonylatok elegendőek voltak a kiesett bevétel számításához.

Az alperes fellebbezése folytán eljáró Szegedi Ítéltábla Pf.I.20.270/2015/2. számú közbenső ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta és megállapította, hogy az alperes teljes kártérítési felelősséggel tartozik a „**(termék neve)** étrend-kiegészítő tabletta gyógynövényekkel és aminosavakkal férfiaknak” elnevezésű termék biztosítási intézkedésként elrendelt zárolásával okozati összefüggésben a felperest ért károkért. Ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság ítéletét – a teljes perkölségre is kiterjedően – hatályon kívül helyezte és ugyanezt a bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította. A megismételt eljárásra előírta mindenek előtt annak tisztázását, hogy melyik **(termék neve)** étrend-kiegészítő termékkel összefüggésben érvényesített kárigényt a felperes, a megjelölt követelés magában foglalja-e mind a **(termék neve)** 4X, mind a **(termék neve)** 14X termékeket. Ennek meghatározása után kell megállapítani azt, hogy az érintett termék pontosan mely időszakban nem került forgalomba zárolás miatt, továbbá a szakértői véleményt ki kell egészíteni azzal, hogy a forgalomból kivonás időszakában mennyi volt a felperes elmaradt nettó haszna a rendelkezésre álló számlák, bizonylatok, esetleges egyéb összehasonlító adatok alapján.

A megismételt eljárásban a szakvélemény kiegészítését figyelembe véve – a felperes keresetét 10.473.859,- forint és késedelmi kamatára leszállította.

Az alperes ellenkérelmében kiemelte, a felperes 2012. június 14-én értesült a Kecskeméti Törvényszék 2.Kpk.20.797/2012/4. számú végzéséről, így – az elsőfokú közigazgatási határozatra is kiterjedő hatályon kívül helyezés miatt – ezt követően nem volt akadályozva a perbeli termék forgalmazásában.

A megismételt eljárásban az elsőfokú bíróság kijavított ítéletével az alperest 6.851.565,- forint és késedelmi kamatai megfizetésére kötelezte, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Indokolásában – rögzítve, hogy a jogalap korábban jogerősen elbírálásra került – elfogadta a kiegészített szakértői vélemény megállapításait, egybevetette azokat a felperes bizalomvesztés kapcsán érvényesített elmaradt haszonigényével. Kifejtette, azzal, hogy az alperes a terméket egészségügyi kockázatra hivatkozással vonta be, nem vitásan a fokozottan egészségtudatos, érzékeny vevőpiacot elbizonytalanította, ezzel pedig az e tárgyban folyó eljárás 2012. szeptember 13-i megszüntetéséig, az értékesítést megnehezítette. Különösen nehézkes volt ez azután, hogy a felperes egyéb étrend-kiegészítő termékeit is zárta már más hatósági eljárásokban, amiről a piac azonossága folytán a gyógyszertárak értesültek. Ezt alátámasztotta **(tanú neve) tanúvallomása**, aki a termékek visszagyűjtése utáni értékesítési gondokról számolt be. Mindezeket egybevetve az elsőfokú bíróság a felperes elmaradt hasznát a 2012. január 30-tól szeptember 12-ig, a tárgyban folyó eljárás megszüntetéséig tartó időszakra a szakértői vélemény alapján határozta meg, melynek számszaki levezetését és az ahhoz felhasznált adatkört a felek elfogadták.

Az ítélet ellen mindkét fél fellebbezett.

A felperes jogorvoslati kérelme az elsőfokú bíróság ítéletének részbeni megváltoztatására és a kereset szerinti alperesi marasztalásra irányult. Hangsúlyozta, az első sikeres értékesítésre nem 2012 szeptemberében, hanem csak közel hat hónap múlva, 2013 márciusában került sor. Ezt **(tanú neve)** területi képviselő **tanúvallomása** is alátámasztotta, mely szerint 2012-ben képtelenség volt a termék forgalmazása, a gyógyszertárak, valamint a fogyasztók bizalomvesztése miatt. Hozzátette, az alperesi határozatokkal kapcsolatos tiltás nem csak a kiesett időszakban, hanem annál hosszabb ideig érezte hatását. Kifogásolta a megállapított perköltség összegét is.

Az alperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének részbeni megváltoztatását és a marasztalás összegének leszállítását kérte a 2012. január 30. - 2012. június 14. közötti időszakban felmerült kárösszegre. Kiemelte, a Kecskeméti Törvényszék 2012. június 14-i végzését követően már nem volt akadálya a **(termék neve)** étrend-kiegészítő tabletta forgalmazásának, az elsőfokú bíróság ezért tévesen határozta meg kártérítéssel érintett időszakot.

A felperes fellebbezése **részben alapos**, az alperes fellebbezése **alaptalan**.

A kereset jogalapját a jogerős közbenső ítélet (Pp. 213. § (3) bekezdés) már eldöntötte, ezért a megismételt eljárásban kizárólag arra vonatkozóan kellett és lehetett bizonyítást lefolytatni, hogy a felperest a **(termék neve)** étrend-kiegészítő termékek alperesi határozattal való bevonásával összefüggésben mely időszakra, milyen összegű kár érte.

Az elsőfokú bíróság a közbenső ítéleti iránymutatásnak megfelelően a szakértőt szakvéleménye pontosítására, a szükséges részletadatok kimunkálására hívta fel. Az ítélet tábla az így kiegészített szakvélemény, **(tanú neve) tanúvallomása**, valamint a felperes másodfokú eljárásbeli nyilatkozata alapján a felperes fellebbezését részben alaposnak találta.

A per tárgyát képező étrend-kiegészítők biztosítási intézkedésként való alperesi zárolására a lakosság egészségének megóvására, közegészségügyi érdekre hivatkozással került sor. Elfogadta az ítélet tábla a felperes azon érvelését, hogy önmagában a közigazgatási határozatok bírósági hatályon kívül helyezésével a zárolást megelőző időszak értékeit nem érthette el a forgalom mind a lakosság, mind a forgalmazást végző gyógyszertárak bizalomvesztése miatt. Pusztán az ugyanis, hogy az alperesi szervet új eljárás lefolytatására utasította a bíróság, nem jelenti, hogy a termék nem ártalmas az egészségre, azt, szemben a hatósági határozat tartalmával, nem igazolja. Ezt

egyértelműen csak a hatóság hivatalos eljárás keretében végzett – előírt – vizsgálata dönthette el. Erre a megismételt hatósági eljárásban került sor, ezzel vált biztonsággal megállapíthatóvá, hogy nincs egészségügyi akadálya a termék forgalmazásának. Ennélfogva alapos volt a felperesi érvelés a kártérítéssel érintett időszakot tekintve, vagyis megilleti a 2012. június 14. utáni forgalomvesztéssel járó kártérítés.

A felperes csak az alperes 2012. szeptember 13-án hozott, eljárást megszüntető határozatának ismeretében lehetett kétséget kizáróan biztos abban, hogy az érintett termék egészségre nem ártalmas, ezt követően érvelhetett ezzel a közvetlen értékesítést végző gyógyszertárak képviselőinél, vagyis kezdhette meg újból, immár reális esélyekkel a forgalmazást. A lakosság számára azonban – köztudomásúan – hosszabb idő kell ahhoz, hogy a termék a köztudatba ismét visszakerüljön, negatív hatásait illetően a vevőkben kétséget ne támasszon. Ezt kellően alátámasztotta az eljárás során meghallgatott **(tanú neve) tanú**vallomása is. Életszerű az, hogy a bizalom- és piacvesztés okán az értékesítés fellendüléséhez viszonylag hosszabb időnek kellett eltelnie, melyet a kiegészített szakértői vélemény is alátámasztott. Így elfogadható, hogy az alperesi zárolás miatti forgalom-visszaeséssel érintett időszak 2012. év végéig tartott.

Az ítéletábra megítélése szerint ugyanakkor nincs elégséges, kellően objektív adat arra nézve, hogy a felperes 2012. december 31-ig mennyi terméket forgalmazhatott volna, hiszen a fent ismertetett tényezők is jelentősen befolyásolták a piacot. De ilyen körülmény lehet a konkurencia időközbeni megerősödése is. Emiatt az egyébként pontos számszaki levezetést tartalmazó, de ezeket az adatokat értékelni nem tudó szakvélemény támpontként való figyelembe vétele mellett általános kártérítés alkalmazásának volt helye.

A Ptk. 359. §-ának (1) bekezdésében foglalt rendelkezés a károsult érdekét szem előtt tartva rögzíti, hogy ha a kár mértéke akár csak részben nem számítható ki, a bíróság a károkozásért felelős személyt olyan összegű általános kártérítés megfizetésére kötelezheti, amely a károsult teljes anyagi kárpótlására alkalmas. Ez a rendelkezés biztosítja, hogy a károsult olyan helyzetbe kerüljön, mintha őt kár nem érte volna (PK 49. számú állásfoglalás, hasonlóan: BH2011. 36., BDT2011. 2501.). Az elsőfokú eljárás során a felperest ért elmaradt vagyoni előny mértékének megállapításához minden célszerű, eredményre vezető bizonyítást lefolytatott a bíróság. A szakértő kiegészített szakvéleményében az adott, immár pontosan meghatározott termék forgalmának átlagával számolt, melynek alapja a 2011. november 21-től 2012. január 29-ig terjedő időszakbeli értékesítés volt. A kalkuláció alapján azonban, ismerte a piac bizonytalanságát is, pontosan nem mutatható ki a felperes kára a 2012. szeptember 13-ától december 31-éig terjedő időszakra, hiszen a másodfokú eljárásban tett felperesi nyilatkozat szerint ezt követően sem érte el a zárolást megelőző időszak forgalmát a termék, mely tényelődást az alperes sem vitatta. A szakvélemény szerinti összeg tehát nem volt tényleges kártérítésként megállapítható, mégis irányadó az általános kártérítés meghatározásához, ezért alkalmazott elveit, számadatait az ítéletábra alapul vette. Így értékelve a szakvélemény megállapításait, egyben kalkulálva a forgalomba visszahelyezés, majd az értékesítési eredmények ismételt növelésének nehézségeit, azt, hogy a forgalmazás során valójában nem csak a gyógyszertárakhoz, hanem következő lépcsőben a lakosság érintett köréhez is el kellett jutni, amely időközben a konkurencia termékeit kezdhette – vélhetően – használni, jutott arra a következtetésre, hogy 9.000.000,- forint az, amely alkalmas a felperest ért kár kompenzálására. Az összeg magában foglalja az elsőfokú bíróság által figyelembe vett, 2012. január 30-tól szeptember 13-áig tartó időszakra eső, valamint az ítéletábra által ezen túlmenően indokoltnak tartott, 2012. szeptember 13. - december 31. közti forgalomvesztéséből adódó általános károkat is.

A kifejtettetekre tekintettel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintve, megfellebbezett rendelkezéseit a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta és az alperest terhelő marasztalás összegét felemelte.

Ennélfogva rendelkezett az elsőfokú eljárási költség felemeléséről, tekintettel arra, hogy a felperes az elsőfokú eljárásban így 82%-ban pernyertes lett. Ugyanakkor az elsőfokú bíróság ítéletében nem rendelkezett az alapeljárásban és az előzetes bizonyításban megelőlegezett szakértői díjról (833.330,- forint), melynek arányos megfizetésére az alperest a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján szintén kötelezte.

A le nem rótt elsőfokú eljárás illeték összegéből pervesztességi aránya alapján kötelezte a felperest 119.100,- forint megfizetésére a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése és 15. § (1) bekezdése alapján. Az alperes illetékmentessége miatt (Itv. 5. § (1) bekezdés c) pontja) az állam terhén maradó eljárási illetékről a rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a alapján döntött.

A felperes fellebbezése részben eredményesnek bizonyult (59%-ban), ennek megfelelően határozott az ítélet tábla a felperesnek járó, másodfokú eljárásban felmerült, jogi képviseletével összefüggő költség viseléséről (Pp. 81. § (1) bekezdés), melynek mértékét a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja, valamint (5) és (6) bekezdése alapján a kifejtett munkával arányosan, mérlegeléssel állapította meg.

A fellebbezési eljárásban a pernyertességi-pervesztességi arányokra figyelemmel határozta meg a már felhívott IM rendelet alapján a felperes által fizetendő, államnak járó eljárási illeték, valamint az állam terhén maradó illeték összegét.

Szeged, 2017. január 27.

Dr. Kiss Gabriella s.k.. Bánfalvi-Bottyán Csilla s.k.. Bálint Attila s.k.

a tanács elnöke

előadó bíró

táblabíró